

ชื่อเรื่องการค้นคว้าแบบอิสระ ความเข้มแข็งของประชาสังคมตำบลในการดูแลรักษาทรัพยากรดิน
 ส่วนรวม : กรณีศึกษาการดูแลรักษาบ่อบาดาลและอ่างเก็บน้ำ
 ของประชาชนตำบลแม่ปะ ตำบลแม่มอก และตำบลเวียงมอก
 อำเภอเถิน จังหวัดลำปาง

ชื่อผู้เขียน นายสัมฤทธิ์ วิชัยทา

ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการมนุษย์กับสิ่งแวดล้อม

คณะกรรมการสอบการค้นคว้าแบบอิสระ :

รองศาสตราจารย์ ประหยัด ปานดี ประธานกรรมการ
 ศาสตราจารย์ ดร. มนัส สุวรรณ กรรมการ
 รองศาสตราจารย์ ดร. อนุรักษ์ ปัญญาวัฒน์ กรรมการ

บทคัดย่อ

การศึกษาเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์ที่สำคัญคือ 1) เพื่อศึกษาการรวมกลุ่มของประชาชนในการดูแลรักษาทรัพยากรดินที่เป็นของส่วนรวม คือ บ่อบาดาลและอ่างเก็บน้ำขนาดเล็กประจำหมู่บ้าน 2) เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการรวมกลุ่มของประชาชน เพื่อดูแลรักษาทรัพยากรดินส่วนรวม และ 3) เพื่อศึกษาและเสนอแนะแนวทางในการสร้างความเข้มแข็งของประชาชนในการดูแลทรัพยากรดินส่วนรวม บริเวณพื้นที่ศึกษาประกอบด้วย 3 ตำบล คือ ตำบลแม่ปะ ตำบลแม่มอก และตำบลเวียงมอก อำเภอเถิน จังหวัดลำปาง มี 16 หมู่บ้าน 3,409 ครัวเรือน ประชากร 12,649 คน มีบ่อบาดาลที่รัฐจัดสร้าง 62 บ่อ และอ่างเก็บน้ำขนาดเล็ก 24 อ่าง เพื่อแก้ไขปัญหาภาวะขาดแคลนน้ำ ประชากรที่ใช้ศึกษาได้จากการสุ่มตัวอย่างใช้หัวหน้าครัวเรือน จำนวน 200 ตัวอย่าง และใช้แบบสอบถามสัมภาษณ์เป็นเครื่องมือในการรวบรวมข้อมูลประกอบการสังเกตการณ์

การวิเคราะห์ข้อมูลใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS/PC โดยใช้สถิติอย่างมีระบบ ประกอบด้วย ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต นำผลการวิเคราะห์มาแปลความหมายประกอบการอธิบายจากข้อมูลที่ได้จากการสังเกตการณ์ และอื่นๆ ผลจากการศึกษาวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. การใช้ทรัพยากรน้ำสำหรับชุมชนทั้งในการอุปโภคบริโภคและการเกษตร ยังมีความจำเป็นและมีความต้องการใช้มากขึ้นทุกปี ประชาชนให้ความสำคัญในการใช้น้ำจากบ่อบาดาลน้อยลง เพราะมีน้ำจากระบบประปาหมู่บ้านมากขึ้น ส่วนอ่างเก็บน้ำยังมีความต้องการใช้มากอยู่

2. การรวมกลุ่มของประชาชนเพื่อสร้างความเข้มแข็งของประชาสังคมตำบลยังมีน้อย เนื่องจากขาดผู้นำชุมชนที่เข้มแข็ง ประชาชนขาดความรู้ ความเข้าใจ และความตระหนักในเรื่องทรัพย์สินส่วนรวม รวมทั้งขาดอุดมการณ์การมีส่วนร่วม ทั้งในระดับองค์กรหมู่บ้านและปัจเจก

3. การสร้างความเข้มแข็งของชุมชน จำเป็นต้องให้ความเข้าใจแก่ประชาชน เพื่อให้มีการรวมกลุ่มกันทำกิจกรรมต่าง ๆ บนพื้นฐานของความสามัคคีและความผูกพันกันในชุมชนนั่นเอง

Independent Study Title	Strength of Tambon Civil Society to Maintain Common Properties : A Case Study of the People in Maintaining Wells and Small Reservoirs in Tambon Mae Pa, Mae Mok and Wiang Mok, Amphoe Thoen, Changwat Lampang	
Author	Mr. Sumrit Wichaita	
M.A.	Man and Environment Management	
Examining Committee :		
	Assoc.Prof. Prayad Pandee	Chairman
	Prof. Dr. Manat Suwan	Member
	Assoc.Prof. Dr. Anurak Panyanuwat	Member

Abstract

The objectives of this research were to study 1) the people group process in looking after and protecting public properties, underground-wells, villages' small reservoirs, 2) the problems and obstacles of such group process, and 3) to find out measures to strengthen those people to take care of the public properties. The areas of study consisted of three sub-districts, namely, Mae-Pa , Mae-Mok, and Wiang-Mok , in Amphoe Thoen. All of the studied sites are in Lampang Province. There are 16 villages, 3,404 families, containing 12,649 people. There are 62 wells and 24 small reservoirs built by the government to solve the problems and circumstances of lacking water. Two hundred samples were randomly selected for the study. A set of questionnaires and observation items were used to collect data .

SPSS/PC statistical program was used to analyse the data . Simple statistics, which consisted of percentage distribution, means and standard deviation were mainly used for data analysis. The results of the study were as follow :

1. It was very essential for the people and their community to use water resource for consumption and agricultural activities. The people used less underground – water because there were some other sources of water supplied. Reservoirs were highly in need.

2. Grouping of people to strengthen the community was found very limited according to the lack of capable community leaders, limited knowledge and understanding of the people toward public property awareness, and lack of participatory concept and ideology both at the levels of community organization and individuals of the people.

3. Building up the strength of people was found very important in order to help people understanding, and to conduct activities on the basis of harmony and good relationships within the community.